

Poranění pankreatu

Rupert K.^{1,2}, Pálek R.^{1,2}, Kural T.^{1,2}, Liška V.^{1,2}, Skalický T.^{1,2}, Moláček J. ^{1,2}

- 1) Chirurgická klinika Fakultní nemocnice Plzeň
- 2) Lékařská fakulta v Plzni, Univerzita Karlova

**Vyhnánkovy traumatologické dny 2025, Praha
13. 3. 2025-14. 3. 2025**

**LÉKAŘSKÁ FAKULTA
V PLZNI**
Univerzita Karlova

Poranění pankreatu

- ▶ méně častá oproti ostatním orgánům dutiny břišní
- ▶ často nesnadná diagnostika, vysoká morbidita a mortalita
- ▶ etiologie: komprese proti páteři, bodná/střelná poranění
- ▶ až u 90% spojena s poraněním dalších nitrobřišních orgánů

- ▶ klasifikace

- ▶ AAST (American Association for the Surgery of Trauma)

I	hematom	menší hematom
	lacerace	povrchová lacerace - bez poranění vývodu
II	hematom	větší kontuze
	lacerace	větší lacerace - bez poranění vývodu
III	lacerace	distální poranění - transekce či poranění vývodu
IV	lacerace	proximální poranění - transekce či poranění vývodu
V	lacerace	masivní poranění hlavy pankreatu

Popis souboru 2005-2024

počet	31 pacientů	
pohlaví	muži 18 (58 %)	ženy 13 (42 %)
děti / dospělí	do 15 let (5 pacientů, 18,5 %)	dospělí (22 pacientů, 81,5 %)
věk	průměrný věk 31 (5 - 61 let)	
mechanismus	tupá (27 pacientů, 87 %)	penetrující (4 pacienti, 13 %)
další poranění	polytrauma (25 pacientů, 80 %)	monotrauma (6 pacientů, 20 %)

etiologie	počet
pád z kola (řídítka)	8
dopravní nehoda (auto, motorka, sražení vlakem)	8
pád z výšky	5
penetrující (bodné, střelné)	4
další sporty (lyže, trampolína)	2
stlačení (lis, býk)	2
výbuch - tupý úder	2

Klasifikace poranění, diagnostika

klasifikace poranění	počet
kontuze	14 pacientů (45 %)
fisura, lacerace	17 pacientů (55 %)

závažnost dle AAST	počet pacientů
I	15
II	4
III	6
IV	5
V	1

I	hematom	menší hematom
	lacerace	povrchová lacerace - bez poranění vývodu
II	hematom	větší kontuze
	lacerace	větší lacerace - bez poranění vývodu
III	lacerace	distální poranění - transekce či poranění vývodu
IV	lacerace	proximální poranění - transekce či poranění vývodu
V	lacerace	masivní poranění hlavy pankreatu

diagnostika

časnost diagnózy

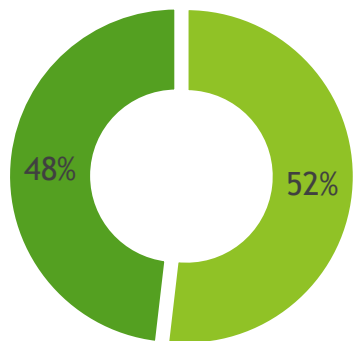
v den přijetí	21 pacientů
s odstupem	10 pacientů (1 den - 5x, 2 dny - 3x, 3 dny - 1x, 7 dní - 1x)

elevace AMS

celkem	31 pacientů
vstupně	16 pacientů
s odstupem	15 pacientů (1 den - 9x, déle - 6x)

Terapie, komplikace

■ operace ■ konzervativně

terapie

operace	16 pacientů (z toho 9 operováno pro sdružená poranění)
konzervativně	15 pacientů

děti se závažnějšími poraněními předány do FN Motol

komplikace

posttraumatická pankreatitis	3x
pankreatická píštěl	3x
pseudocysta pankreatu	2x
multiorgánové selhání, sepse	2x

operační výkon

explorace, drenáž	6x
ošetření krvácení	4x (1x ponechána tamponáda)
distální resekce	4x
hemipankreato-duodenektomie	1x
nekrektomie, drenáž	1x

rehospitalizace - 1x

recidiva pseudocysty	primárně řešeno drenáží pod CT, při recidivě nekrektomie, drenáž
----------------------	--

Kazuistika 1

- ▶ žena, 19 let, pád z kola - úder o řídítka
- ▶ v den úrazu USG bez nálezu
- ▶ CT den po úrazu (trvající bolesti břicha)
- ▶ fisura těla/kaudy, tekutina v okolí
- ▶ explorace, drenáž

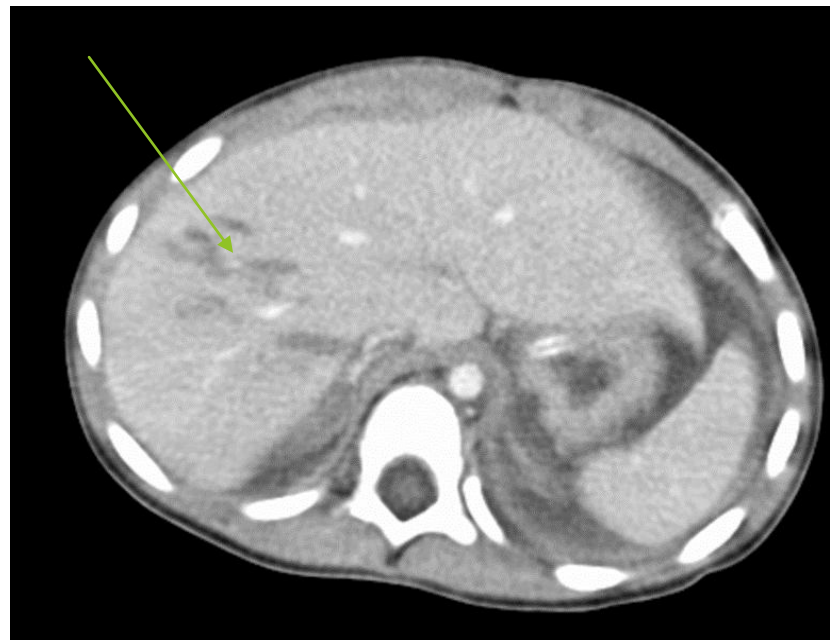
Kazuistika 2

- ▶ Dívka, 7 let, pád z poníka - došlap kopytem na břicho
- ▶ v den úrazu USG s nálezem hemoperitonea a ruptury sleziny
 - ▶ Stabilní ČKO, konzervativní postup, opakované USG bez progresu hemoperitonea
- ▶ CT den po úrazu (trvající bolesti břicha, elevace amyláz)
 - ▶ Překlad do FN Motol - klinika dětské chirurgie
- ▶ 2. den od úrazu ve FN Motol
 - ▶ Zhoršování stavu i klinického nálezu
 - ▶ Distální pankreatektomie a splenektomie

Kazuistika 3

- ▶ 2,5leté batole přijato pro mnohočetná poranění
- ▶ Zevně patrné traumatické defekty různého data na zádech, v obličeji, na P rameni, hematoma v oblasti levé oční
- ▶ Dle matky holčička opakovaně upadla na schodech.
- ▶ Po příjmových vyšetřeních (RTG, USG, CT)
 - ▶ Kontuze jater s hemoperitoneem do 100 ml
 - ▶ Kontuze horního pólu pravé ledviny
 - ▶ Kontuze bazálních laloků plic oboustranně
 - ▶ Kontuze pankreatu
 - ▶ Fissura lebky okcipitálně vpravo.
 - ▶ Stabilní ČKO, konzervativní postup, opakované USG bez progresu hemoperitonea
- ▶ Dítě bylo následně přeloženo na JIP

Kazuistika 3

- ▶ Konzervativní postup
 - ▶ neporušenost pankreatického vývodu
 - ▶ oběhová stabilita
 - ▶ bez progresu hemoperitonea (USG kontroly)
- ▶ Rodiče byli podrobně informováni o závažných a četných poraněních dítěte, pro vznik ani rozsah poranění neměli přesvědčivé vysvětlení, navíc jejich odpovědi se opakovaně velmi odlišovaly.
- ▶ Bylo tedy vyvozeno, že poranění vzniklo cizím zaviněním a dle předpisů byla informována Policie ČR.
- ▶ Po 21 dnech propuštěno na základě předběžného soudního opatření do péče babičky ze strany otce.
- ▶ Dnes je 13 letá dívka v péči babičky a zcela v pořádku.

Závěr I

- ▶ **kontuze bez poranění pankreatického vývodu**
 - ▶ konzervativní postup, při rozvoji pseudocysty pak její drenáž.
- ▶ **kontuze s poraněním pankreatického vývodu v distální části pankreatu**
 - ▶ distální pankreatektomie.
- ▶ **kontuze v oblasti hlavy pankreatu bez poranění pankreatického vývodu a bez poranění choledochu**
 - ▶ konzervativní postup
- ▶ **poranění hlavy pankreatu s poškozením choledochu nebo pankreatického vývodu**
 - ▶ hemipankreatoduodenektomie

Závěr II

- ▶ méně častá ale závažná poranění, mladší pacienti
- ▶ Často negativní vstupní zobrazovací vyšetření
- ▶ Elevace sérové AMS ve většině případů až s odstupem
- ▶ zpoždění v diagnostice zvyšuje riziko komplikovaného průběhu

Děkuji za pozornost

